

คำนำ

การวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้ เกิดจากการที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเกษตรกรหลายกลุ่มแล้วได้ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ทำอย่างไรจึงจะขยายผลการทำนาข้าวอินทรีย์ให้กว้างขวางมากขึ้น และที่สำคัญจะทำอย่างไรจึงจะปลูกข้าวอินทรีย์ในนาข้าวของชาวนา ด้วยเหตุผลที่ชาวนาไทยส่วนใหญ่ยังปฏิบัติเช่นเดิม คือ ใช้สารเคมี ทั้งปุ๋ยและยาฆ่าแมลงและกำจัดโรคอย่างสม่ำเสมอ นับว่าเป็นผู้ใช้ขั้นดีของบริษัทที่ผลิตสารเคมีทั้งหลาย

การวิจัยและการพัฒนาการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนชาวนาจึงได้เกิดขึ้น ท่ามกลางกระแสของสังคมที่กระตุ้นให้ทุกคนตระหนักถึงการผลิตที่เน้นเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกษตรกรที่ต้องตระหนักถึงกระบวนการผลิตให้มากยิ่งขึ้น ด้วยการลดค่าใช้จ่าย เช่น การลด ละเลิก การใช้สารเคมี หันมาทำเกษตรอินทรีย์ โดยเริ่มจากที่บริโภคทุกวัน คือ ข้าว

แม้จะมีการผลิตข้าวอินทรีย์แพร่หลายมากขึ้น แต่ยังมีเกษตรกรอีกหลายรายยังไม่กล้าตัดสินใจดำเนินการ ดังนั้นการศึกษาและพัฒนารูปแบบโรงเรียนชาวนาข้าวอินทรีย์ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ จึงน่าที่จะทำให้กระตุ้นเกษตรกรเหล่านั้น เข้าร่วมและหันมาผลิตข้าวอินทรีย์ให้มากขึ้น นี่คือ วิธีการส่งเสริมอีกรูปแบบหนึ่งที่มุ่งเน้นให้เกษตรกรร่วมศึกษาเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหาของตนเอง

การวิจัยครั้งนี้ หากมีสิ่งใดบกพร่อง หรือผิดพลาดประการใดคณะผู้วิจัยและพัฒนายินดีที่จะน้อมรับนำไปปรับปรุง

คณะผู้วิจัย

กรกฎาคม 2552